Poštnina plačana v gotovini

Sped. in abbon. post. - I Gruppo

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina . . . . . L 800
Letna naročnina . . . . . L 1.500
Letna inozemstvo . . . . . L 2.500
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XI. - Štev. 14 | Gorica - četrtek 2. aprila 1959 - Trst | Posamezna številka L 30

Katoliški starši, pozor!

STARŠI IZGUBLJAJO VPLIV

Včasih je bilo tako, da so se otroci obrnili po svojih starših. Če so bili starši verni, so tako postali tudi otroci. Če so se starši držali svobodomiselnih nazorov, so šli otroci za njimi. Vpliv staršev in izročilo rodu je prehajalo na potomce. Seveda so bile tudi izjeme, ker je človek pač razumno in svobodno bitje, ki se prosto odloča po spoznanju. Vendar pa je bila vzgoja, ki čustveno naveže na eno ali drugo prepričanje, dostikrat odločilna za vse življenje.

Danes je precej drugače. Starši vedno bolj izgubljajo vpliv na vzgojo svojih otrok. V svobodnem svetu morejo še marsikaj zanje narediti. V deželah, kjer vladajo desničarski ali levičarski brezverci, pa so otroke že skoro popolnoma iztrgali staršem. Brezbožne oblasti mladim ljudem že od detinskih let vbijajo v glavo svoje ideje.

V modernem življenju igrajo zelo važno vlogo razne organizacije. Organizirą se šport, zabave, poklici v strokovnih društvih. Med najvažnejše gotovo spadajo vzgojne organizacije, ki oblikujejo mladino, jo pridobivajo za svoje ideje.

KATOLIČANI IN BREZVERCI

Tega dejstva se Cerkev dobro zaveda, zato za mladino ustanavlja razne verske in katoliške organizacije. Ustanavljajo pa jih tudi tako imenovani laicisti, ki Boga taje in vse življenje pojmujejo na brezverskem temelju. Še hujši so brezbožni komunisti, ki so napovedali Bogu boj in dostikrat nastopajo nasilno.

Brezbožnega obraza pa komunisti dostikrat ne pokažejo. Če bi verni ljudje spoznali, kdo da so, jim ne bi nikdar zaupali mladine. Dostikrat oblečejo ovčjo obleko, se kažejo verne, in včasih tudi kaj verskega pokažejo, da bi nevedne in naivne katoličane premotili.

Svojo barvo zakrivajo toliko časa, dokler je to potrebno. Ko se enkrat čutijo dovolj močne, pokažejo svojo pravo naravo grabežljivih volkov.

»TABORNIKI« — KOMUNISTIČNA ORGANIZACIJA

Med slovensko mladino na Primorskem se vedno bolj vsiljuje organizacija »tabornikov«. Da premotijo verne starše in še verne dijake in dijakinje, govorijo, da so skavti, da hodijo k maši itd. Navajajo za primer, da je tedaj, ko so taborili pri Belopeških jezerih, do polovice tabornikov šlo k maši skavtov iz Rima, ki so istočasno tam letovali. Nič pa ne povedo, če so hodili k maši, ko so taborili na Otočcu ob Krki na Dolenjskem, če so kdaj šli v cerkev, ko so delali izlete po Jugoslaviji.

Dejstvo je, da so tabornike ustanovili titovski komunisti, jih komunisti vodijo, jih komunisti denarno vzdržujejo, jim komunisti dajejo svoje prostore in jih vzgajajo v brezbožnem duhu. Pri tabornikih ni nobenega duhovnika, tam se nič ne moli, se nedelje ne praznujejo. Njihovi voditelji izrecno izjavljajo, da so brezverci in komunisti.

Če kdaj kak tabornik gre k maši, gre pač zato, ker je še veren in voditelji ga pustijo, da z njim lahko delajo propagando med nevednimi katoličani. Znani pa so mnogi primeri, kako se iz vernih članov norčujejo, dokler ne izgubijo poguma in vsako versko življenje opuste.

PRAVI SKAVTI SO VERNI

Angež Baden-Powel, ki je skavte ustanovil, je hotel, da so člani te organizacije verni. V svoji knjigi »Skavt« (slovenski prevod je izšel v Ljubljani, 1932), ki jo je napisal, pravi:

»Stari so bili verni, so častili Boga, ne samo v cerkvi, ampak so občudovali njegovo delo v njegovih tvorbah, v živalih, rastlinah in v pokrajini. In tako je tudi z mirovnimi skavti današnjih dni; povsod, kamorkoli gredo, imajo radost nad gozdom, gorami in travniki. Radi opazujejo živali in čudesa cvetic in rastlin. Nihče ni mnogo vreden, ki ne veruje v Boga in se ne ravna po njegovih zapovedih. Zato naj ima vsak skavt vero.« (»Skavt«, str. 261 in 262)

Dalje pravi: »Ako izvršuješ svojo dolžnost do Boga, mu bodi vedno hvaležen. Vsakokrat, kadar se veseliš kake zabave ali dobre igre ali kadar se ti kaj dobrega posreči, vsakokrat se zahvali za to, čeprav samo z nekoliko besedami, prav tako, kakor tudi po jedi zmoliš zahvalno molitev. In lepa stvar je, blagoslavljati druge. Ako n. pr. vidiš vlak, ki odpelje, prosi Boga za blagoslov vsem, ki so v njem.« (»Skavt«, str. 262)

SKAVTI PRAZNUJEJO NEDELJE

V isti knjigi piše Baden-Powel, da bi »organizacija, kot je naša, izgubila svoj smoter, ako ne bi podajala svojim članom nekaj znanja o veri... Deček se lahko uvede vanjo s študiranjem prirode. Študij božjih del je primeren za nedeljski pouk in protiutež proti nedeljskemu pijančevanju, ki dandanes uniči velik del mladih mož in deklet.« (»Skavt«, str. 337)

Posebej še pripominja: »V krščanskih deželah naj bodo skavti zanesljivo pri službi božji v cerkvi ali kapeli ali pri lastni službi božji... Nedelja je dan počitka; ali leno potikanje ni počitek.« Priporoča zbiranje cvetlic, ki naj jih nosijo bolnikam v bolnice. In zaključuje: Gospodov dan »je prečesto dan potepanja in je za naše dečke in deklice v nravstvenem oziru najslabši dan v tednu. Združite s krščanskim naukom v cerkvi študij Boga v prirodi in izvrševanju dobrih del na dan Gospodov.« (»Skavt«, str. 260)

(Nadaljevanje na 3. strani)

BLIŽAMO SE VRHUNSKEMU SESTANKU

PO RAZGOVORIH V CAMP DAVIDU

Čeprav je po vsem krščanskem svetu pretekli teden potekal v znamenju duhovne priprave za veliko noč, so bili zahodni državniki kljub temu zelo delavni.

Načelnik angleške vlade Macmillan je zaključil svoje potovanje od Moskve do Washingtona ter se prve dni tedna vrnil domov, zadovoljen z uspehom svojega poslanstva. Macmillan je sprejel ameriško stališče, da ne gre vnaprej določati datuma za vrhunski sestanek, Eisenhower pa je privolil, da ne bo postavljal neodjenljivih pogojev za začetek takih pogajanj. Poleg tega je priznal, da velja razpravljati samo s Hruščevom, kot edinim sovjetskim prvakom, ki lahko obljubi kaj obveznega.

Zahodna javnost je zadovoljna s tem uspehom pogovorov med obema državnikoma v Camp Davidu, ne toliko zaradi sklepov samih, kakor zaradi enotnega zadržanja zahodnih sil. — Po drugi strani so Sovjeti pokazali nekaj popustljivosti, kar oboje vzbuja upanje, da bo do vrhunskega sestanka prišlo tam poleti, do konference zunanjih ministrov pa 11. maja.

Razveseljivo je tudi dejstvo, da so tri poglavitne evropske države: Francija, Italija, Zahodna Nemčija dosegle sporazum glede vseh življenjskih vprašanj, ki se tičejo Evrope in o katerih bi razpravljali na sestanku voditeljev velesil. Edinost Evrope nedvomno krepi stališče vsega Zahoda.

ODGOVOR ZAHODNIH SIL

Večina političnih strokovnjakov meni, da je sestanek na najvišji ravni med Vzhodom in Zahodom že gotovo dejstvo. Sovjeti so v noti z dne 2. marca pristali na konferenco štirih zunanjih ministrov, obenem pa kot protiuslugo predlagali sestanek med najvišjimi voditelji štirih velesil. Sedaj so ZDA, Velika Britanija in Francija odgovorile z diplomatskimi notami, ki so jih na veliki četrtek izročile Kremlju. V njih uradno predlagajo 11. maj kot začetek konference zunanjih ministrov, na kateri naj se razpravlja ne samo o Berlinu in nemški mirovni pogodbi — kot želijo Sovjeti — ampak o nemškem vprašanju v celoti. Edini pogoj za vrhunski sestanek je, da morajo štirje zunanji ministri pokazati dobro voljo in doseči kak sporazum.

Note treh zahodnih vlad so različne po tonu in obliki, v bistvu pa so enake. Njihovo vsebino je prej potrdil stalni Atlantski svet. Najbolj odločno je odgovorila francoska vlada, v najbolj spravljivem tonu pa je sestavljena angleška nota, medtem ko je ameriška nekako v sredi med obema. — Ta različnost v tonu odraža pač trenutno razpoloženje odgovarjajočih vlad do pogajanj s Sovjeti.

Ideja o vrhunskem sestanku si je, kot zgleda, utrla pot; pogoji o postopku so bolj prestižnega in jamstvenega značaja za ohranitev statusa quo v Nemčiji pred in med pogajanji.

TISKOVNA KONFERENCA GEN. DE GAULLA

V ta splošni okvir lahko vključimo tudi izredno tiskovno konferenco, ki jo je preteklo sredo imel gen. De Gaulle v predsedniški palači na Elizejskih poljanah. Pred okrog 600 domačimi in tujimi časnikarji je De Gaulle razložil stališče svoje države do Berlina, Nemčije, razorožitve in vrhunskega sestanka. Zelo trd in odločen je bil v vprašanju Berlina. Kot pogoj za pogajanja s Hruščevom je stavil uspešen zaključek konference zunanjih ministrov. — V ostalem je odgovarjal na vprašanja o Alžiru, o nezadovoljstvu v Franciji zaradi vladne gospodarske politike. Zelo občuteno je govoril o problemu odnosov med razvitimi in nerazvitimi deželami: »Poglavitno vprašanje našega časa je vprašanje človeka in njegovega življenja. Evropa in Amerika imata dovolj zdravnikov in bolnic, dovolj surovin in živil. Zakaj ne bi vseh teh dobrin dali na razpolago potrebnim in manj razvitim narodom, da bi si izboljšali življenje?« je dejal general De Gaulle.

Macmillan o Sovjetih

Kako se je po vrnitvi Macmillana iz Moskve sprožila zapletena diplomatska dejavnost, smo že pisali in je več ali manj znano. Znano je tudi, da je njegov obisk v Sovjetski zvezi potekel v dokaj čudnih okoliščinah in zapetljajih, o katerih javnost sploh ni ničesar vedela. Po razgovorih z Eisenhowerjem v Camp Davidu pa je prišlo marsikaj zanimivega na dan iz popotne torbe angleškega državnika po Sovjetski zvezi. O vseh teh dogodivščinah in vtisih, ki jih je dobil v razgovoru s sovjetskimi državniki, je Macmillan poročal Ikeju, da bi ga pridobil za svoj predlog o potrebnosti vrhunskega sestanka.

Predvsem je dobil vtis, da je Hruščev pripravljen se resno pogajati, čeprav je na drugi strani odločen iti v Berlinu do skrajnosti. Njegov cilj je nekako potrditi sedanji status v Srednji Evropi, zato pogajanje za združitev Nemčij odvrača; zahodnjaki v sedanjih okoliščinah ne morejo o tem doseči nobenega praktičnega uspeha. Dalje naj bi bili sovjetski voditelji resno zaskrbljeni nad morebitno oborožitvijo Nemčije z atomskim orožjem.

Za dokaz, kako je treba biti s Sovjeti previdni, je navedel svoje skoro tragične dogodivščine s sovjetskimi voditelji. V začetku njegovega bivanja v Moskvi je šlo vse v redu, dokler ni Hruščev imel znanega volilnega govora, v katerem je silovito napadel Zahod. Navrh je še z nevljudno diplomatsko gesto pustil angleškega gosta samega v Kijev, češ da ima zobobol, v resnici pa ga je hotel prestrašiti in ponižati. Macmillan je tedaj resno mislil prekiniti potovanje in se vrniti domov. Šele po treznem prevdarku se je odločil, da nadaljuje sam pot v Kijev.

Takoj naslednji dan je v hotelu v Kijevu, kjer se je nastanil, pozvonil telefon in po žici se je oglasil sam Hruščev ter ga v prijaznem tonu obvestil, da ga je zobobol že minil. — Tako se je začela odjuga in Macmillan je svoje »najbolj čudno diplomatsko izkušnjo« še srečno zaključil. Še prej pa naj bi mu uspelo odvrniti Hruščeva od namena po takojšnjem podpisu ločene mirovne pogodbe z Vzhodno Nemčijo. Angleški državnik mu je predočil, da bi to kompromitiralo vsako pogajanje z Zahodom.

REVOLUCIJA V TIBETU

Krvava vstaja v Tibetu, ki jo skušajo Kitajci zatreti tako, kakor so Sovjeti madžarsko, priča, kako je v tej daljni deželi tlel odpor proti komunizmu vse od začetka kitajske »miroljubne« zasedbe. Kitajci, ki so v Tibetu morali že enkrat odnehati, so se uračunali, ko so podcenjevali tisočletna verska in narodna izročila tega ljudstva. Upor je pokazal, da se Tibetanci upirajo kitajskemu komunističnemu imperializmu ne le pasivno, temveč celo z orožjem. Po drugi strani to dokazuje, da so po odžaganju Mao Tse-Tunga v Pekingu prevladali zagovorniki brezobzirnosti, ki hočejo z uspehi v notranjosti zakriti poraze, katere so doživeli na mednarodnem področju, zlasti z izjalovljenim napadom na Quemoy. Vstaja v Tibetu in krvavi nastopi Kitajcev proti njej utegnejo zaplesti odnošaje med Pekingom in Indijo, čeprav si njen ministrski predsednik Nehru prizadeva, da bi svoje pasivno vedenje opravičil z načelom o nevmešavanju, češ da gre pri tem za kitajsko notranjo zadevo.

Pekinška vlada je indijsko v resnici tudi formalno obtožila, da se vmešava v tibetsko revolucijo. Nehru je pa obtožbo zavrnil.

Hruščev o Nemčiji

Takoj po odgovoru zahodnih vlad na sovjetsko noto z dne 2. marca so ruski časopisi objavili govor Hruščeva, ki ga je ta imel v Leipzigu 7. marca. Iz govora je razvidno, da se mu za nemško združitev ne mudi ter zavrača svobodne volitve. »Veter ne piha v vaš obraz, zato ne bodite nestrpni, ampak razmišljajte,« je zaključil.

S to zapoznelo objavo govora naj bi Hruščev dal razumeti, da bi vsako razpravljanje o ponovni nemški združitvi na prihodnji konferenci štirih zunanjih ministrov bilo odveč in v sedanjem trenutku neaktualno. Da so se za objavo imenovanega govora odločili prav v trenutku zahodnega odgovora, je dovolj jasen namig na to.

Dunaj izigral koroške Slovence

Sprejetje krivičnega šolskega zakona za slovensko manjšino na Koroškem od strani dunajskega parlamenta je v srcih vseh Slovencev v zamejstvu in domovini izzvalo globoko ogorčenje in proteste. Vse politične stranke v zamejstvu so ali bodo protestirale proti temu nenaravnemu in anahronističnemu dejanju avstrijske vlade. Protestne demonstracije so uprizorili visokošolci v Ljubljani ter poslali zunanjemu ministru Popoviču resolucijo, v kateri zahtevajo, da podvzame potrebne korake za zaščito koroških rojakov.

Danes mnogo govorijo o gospodarsko zaostalih deželah; nehote se nam pri tem vriva prepričanje, da so v kulturni Evropi še podobna zaostala področja v kulturnem oziru, zato nam jih ni treba iskati po Aziji in Afriki

Gospodarsko stanje Italije leta 1958

Pretekli teden je zakladni in proračunski minister Tambroni predložil parlamentu poročilo o splošnem gospodarskem položaju v državi. Iz poročila je razvidno, da je čisti narodni dohodek v letu 1958 znašal 14.393 milijard lir; v primerjavi z letom 1957 se je povečal za 6,4 %. Kosmati dohodek pa je dosegel 15.875 milijard lir. Kupna moč (realni narodni dohodek) se je povečala za 4,1 %.

Čeprav je drugod po svetu v preteklem letu vladala recesija, se to v Italiji ni občutno poznalo; skoro na vseh področjih ji je uspelo povečati proizvodnjo. — V kmetijstvu se je proizvodnja povečala za 7 % (v vrednosti 2781 milijard), v industriji za 5,7 % (v vrednosti 5340 milijard) in ostale dejavnosti za 8% (v skupni vrednosti 3602 milijard lir).

Prvič po vojni se je zgodilo, da je bila trgovinska bilanca s tujino aktivna za 124 milijard lir. — Zaposlitev se je povečala za okrog 400 tisoč enot. Plače delavcev so se izboljšale za 6 %; davčni vijak je ostal skoro nespremenjen, to je 23 %, kar pomeni, da za vsakih 100 lir dohodka odpade na razne davščine 23 lir.

Znatno so se povečale podpore in penzije: 2572 milijard - v letu 1957 2206 milijard; izraženo v odstotkih: 16 %.

Znani zakon o občinskih tržnicah začne v teh dneh veljati, potem ko sta ga odobrila zbornica in senat.

NAŠ TEDEN V CERKVI

5. 4. nedelja, bela: sv. Vincencij Fererij, spozn.; sv. Irena
6. 4. ponedeljek: sv. Celestin
7. 4. torek: sv. Herman Jožef, spozn.
8. 4. sreda: sv. Albert, škof
9. 4. četrtek: sv. Tomaž Toletinski, spozn.
10. 4. petek: sv. Apolonij, muč.
11. 4. sobota: sv. Leon Veliki, papež, c. uč.

*

SV. LEON VELIKI je vladal Cerkev (440-461), ko so na severu Italije širili strah in trepet divji Huni, na jugu pa roparski Vandali. Osebno se je napotil k Atili, hunskemu kralju, in ga pregovoril, da se je umaknil s svojo divjo vojsko. Rimljani so navdušeno sprejeli papeža, ko se je vrnil v Rim. Enako je prepričal vandalskega poglavarja Genzeriha, da ni izropal in opustošil Rima. — Mnogi duhovniki so, posebno v zadnji svetovni vojni, vsak v svojem okolišu, reševali ljudi in vasi, z nevarnostjo lastnega življenja. Ljudje so jim bili hvaležni in so se zahvaljevali Bogu.

Bil je odličen cerkveni pisatelj in cerkveni učenik. Njegovi spisi se odlikujejo po jasnosti in globokosti.

Bela nedelja

Bela nedelja nas spominja na star krščanski običaj, ko so krščenci v znak novega življenja prejeli na Veliko noč (na dan krsta) belo obleko, ki je pomenjala njihovo dušno čistost in posvečujočo milost božjo, ki so jo prejeli na dan krsta. To obleko so nosili cel teden; cel teden so v njej hodili k sv. maši. Potem so jo odložili in shranili v zakristiji.

Isti sv. krst, ki je prenovil in posvetil prve kristjane, je posvetil tudi nas. Tudi mi smo se rodili z izvirnim grehom, a tudi nas je rešila in posvetila milost sv. krsta. Tudi nam je zatorej naložena velika dolžnost, da si ohranimo brezmadežno odelo sv. krsta (sv. milost), da se skrbno varujemo greha in da živimo lepo in čisto krščansko življenje, da pridemo po smrti v nebesa, za katera smo ustvarjeni.

Na to nas spominja in k temu nas bodri današnja sv. maša.

Vstopni spev je važen opomin in bodrilo: »Kakor novorojeni otroci zahrepenite po duhovnem, čistem mleku. Vzklikajte Bogu, ki je naša moč, pojte Bogu...!«

Prošnja nam kliče v spomin dolžnost lepega življenja: »Daj, prosimo, vsemogočni Bog, da bomo velikonočne praznike, ki smo jih dokončali, po tvoji milosti nadaljevali tudi z lepim življenjem.«

Berilo poveličuje vero v Jezusa Kristusa. Vera je svetla in tolažilna duhovna luč, ki sveti v temi življenja. Vera je naša zmaga. Vera je predvsem naša rešitev. Naša vera je močnejša kot svet, ker je Jezus svet premagal. Zmaga je torej na strani vere in vernikov, na strani prave vere in pravih vernikov.

Evangelij potrjuje zgodovinsko resnico Jezusovega vstajenja, opisuje Jezusova srečanja, razgovore z apostoli in vnovič peveličuje vero v Zveličarja sveta. — Velika in nadvse tolažilna krščanska resnica je tale: Jezus Kristus ni le trpel in umrl za nas, ampak je tretji dan od mrtvih vstal, vstal živ iz groba. In on še vedno živi in ne umrje nikdar več.

Zveličar živi; ni mrtev, kakor želijo brezverci. Jezus je živ in ostane vekomaj živ. Tako bodo vekomaj živi tudi vsi tisti, ki vanj verujejo, njega ljubijo in po veri živijo. — Ne bodimo neverni in malodušni, marveč verni in polni zaupanja v Gospoda!

Po zgledu Učenikovem

V kratkih mesecih svojega papeževanja nam je sv. oče Janez XXIII. dal že toliko svetlih zgledov svoje velike vseobsegajoče očetovske ljubezni, da moramo nad njo kar strmeti. Na Veliki četrtek je v lateranski baziliki znova dokazal, da zvesto hodi po stopinjah Učenikovih. Prisostvoval je sv. maši, ki se je darovala ob velikanski udeležbi najvišjih cerkvenih prelativ in vernikov ob 17. uri v lateranski baziliki. Pri evangeliju je sv. oče naslovil na zbrane vernike, med katerimi je bilo veliko število tujcev, ki so prišli v Rim za velikonočne praznike, kratko pridigo. Po končanem govoru se je opasal z belim predpasnikom in se približal 13 novomašnikom in semeniščnikom, ki so bili izbrani za umivanje nog. S tem obredom največje ponižnosti je hotel sv. oče zopet upeljati že starodavno tradicijo, ki so jo prekinili za časa papeža Pija IX. Želel je, naj bi bilo prisotnih 13 novomašnikov in semeniščnikov, skoro samih Rimljanov v starosti od 20 do 25 let, iz rimskega semenišča, kjer je tudi papež Roncalli dovršil svoje študije. Po stari legendi, ki ima svoj izvor še izza časa Gregorja Velikega, je bilo število semeniščnikov 13 in ne 12 kakor običajno. Kronika namreč pripoveduje, da je Gregor Veliki, potem ko je umil noge 12 rimskim revežem, nenadoma zagledal pred seboj še trinajstega z bosimi nogami. Papež Gregor Veliki je začudeno pogledal 13. vsiljivca, a se je koj nato zavedel, da to ni noben vsiljivec, temveč sam Kristus. Od takrat je v navadi v lateranski baziliki umivanje nog 13 »apostolom«.

Obred umivanja nog se je izvršil v največji preprostosti in ponižnosti. Sv. oče se je trinajstkrat sklonil, zlil nekoliko vode na noge semeniščnikov, jih obrisal s prtom ter jih poljubil. Semeniščniki pa so mu poljubili roko. Po končani sv. maši je sv. oče v procesiji nesel Najsvetejše v božji grob.

Na veliki petek se je sv. oče udeležil obrednih molitev v baziliki Svetega križa v Jeruzalemu. V tej rimski baziliki se hranijo že izza časa Konštantina najdragocenejše relikvije Kristusovega trpljenja, ki jih je sv. Helena odkrila v Jeruzalemu in jih dala prinesti v Rim: dva trna iz Kristusove krone, tablica z napisom, ki jo je dal Pilat postaviti na Kristusov križ, ter velik del Kristusovega križa. Te svete relikvije slovesno izpostavijo v češčenje vernikom dne 3. maja, 14. septembra ter na veliki petek. Ko so med obrednimi molitvami odkrili križ, se je sv. oče sezul in prvi šel počastit in poljubit križ. Za njim so križ poljubili vsi kardinali, duhovščina in verniki. Obred je trajal od 17. do 20. ure, zato sv. oče ni utegnil dati blagoslova pet tisoč vernikom, ki so bili zbrani na trgu sv. Petra.

Na veliko soboto zvečer ob 20. uri je sv. oče naslovil na ves svet svoj velikonočni radijski govor.

Na veliko noč je ob velikanski udeležbi rimskih in tujih vernikov daroval v cerkvi sv. Petra velikonočno sv. mašo in imel svoj prvi velikonočni govor. Po končani slovesnosti je raz balkon bazilike podelil Rimu in vsemu svetu svoj apostolski blagoslov.

Praznovanje velikega tedna

Od vseh strani prihajajo poročila o lepem praznovanju velikega ali svetega tedna. Najlepše je bila obiskana sveta maša na veliki četrtek. Mnogo ljudi je prejelo sveto obhajilo.

Prenos papeževega velikonočnega nagovora

Papežev velikonočni nagovor so prenašala naslednja radijska omrežja: italijansko, švicarsko, špansko, avstrijsko, irsko, holandsko, bavarsko; radio Svobodne Evrope; potem postaje v Ameriki in Kanadi.

Kancler svete Cerkve

Sv. oče je imenoval za kanclerja svete Cerkve kardinala Alojzija Copello.

»Verska svoboda« na Kitajskem

Tri sto kitajskih katoliških redovnic iz Šangaja, ki pripadajo raznim redovnim družbam, je prisiljenih delati v velikih železarnah v bivši jezuitski rezidenci Zi-Ka-Wei. Redovnice živijo skupno v nekem bivšem samostanu v Šangaju in jih od tam pripeljejo zgodaj zjutraj na delo. V prostem času pa se morajo udeleževati raznih predavanj o marksizmu in komunizmu, ki naj bi pomagala iztrgati vero iz src delavcev.

KNJIGO dr. Odarja VEČNOST IN ČAS lahko naročite na upravi našega lista. Stane 1000 lir.

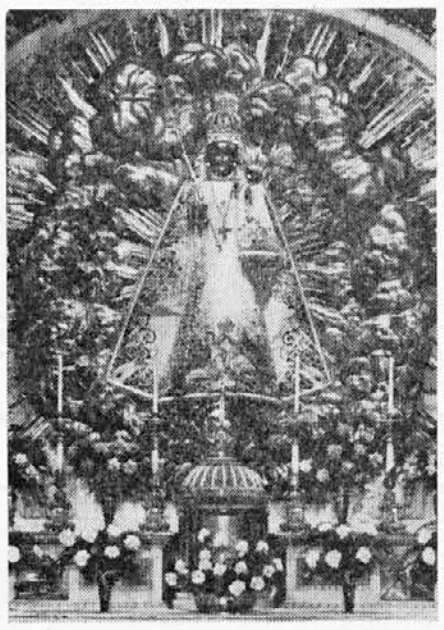

R A Z N O

Tujski promet v velikonočnih počitnicah

Italijo so v velikonočnih dneh spet preplavile reke tujih turistov, zlasti Nemcev, ki kar ne morejo praznikov obhajati doma. V Milan je ob praznikih prispelo 71 posebnih vlakov, posebno preko Chiassa in Domodossole. Švicarji imajo navado, da velikonočne praznike, če le mogoče preživijo na ligurski obali. Med temi vlaki je bil tudi vlak, ki je pripeljal domov na počitnice italijanske služkinje, ki delajo v Švici. Nepregledne kolone tujih avtomobilov so za velikonočne praznike prekoračile mejne bloke med Italijo, Francijo, Švico in Avstrijo. Poplava tujih turistov se je razlila preko Italije, največ seveda v glavna mesta in na ligursko obalo. Silno veliko tujcev je obiskalo Rim in tam prisostvovalo pretresljivim obredom velikega tedna ter veličastju velike noči. Kljub temu da jih je vreme razočaralo, so brez dvoma odnesli iz Italije najlepše vtise.

Princezinja Margaret bo obiskala sv. očeta

Princezinja Margaret bo s kraljico materjo prihodnji mesec obiskala Italijo. Ob tej priliki bo zaprosila za sprejem pri sv. očetu, ker je zelo nestrpna, kakor je sama izjavila, da bi spoznala novega sv. očeta Janeza XXIII. Pred desetimi leti je tudi bila v Italiji in tudi takrat je obiskala sv. očeta Pija XII., ki je naredil nanjo najlepši vtis.

Kitajske komune

Glasilo svete stolice piše o prisilnem uvajanju tako imenovanih komun v rdeči Kitajski. Komune, pravi, niso drugo ko mobilizacija milijonov in milijonov ljudi za prisilno delo, ki naj poveča industrijsko izdelavo, kmetijsko pridelavo ter izpopolnjuje vojaško izurjenost in pripravljenost državljanov.

Komune obsegajo po dvanajst tisoč ljudi. Ti dobivajo nagrado za delo navadno v obliki živeža, nekaj pa tudi v denarju. Red v komunah zagotavlja ljudska milica. Delovni čas znaša 8 ur, prav toliko ga je določenega za počitek, dve uri sta namenjeni ideološki, dve vojaški vzgoji, ostalo pa gre na račun obedov in drugega.

Kot ljudje, pravi »L'Osservatore Romano«, smo dolžni z vsemi silami ugovarjati proti takemu stanju. Kot kristjani se moramo upreti uničevanju človeške osebnosti, ki je ustvarjena po božji podobi, ter moramo obsoditi surovo in popolno zanikavanje pravic, ki gredo vesti posameznika in njegovemu verskemu prepričanju.

Drugi kongres črnskih umetnikov v Rimu

V četrtek 26. marca se je začel v Rimu drugi kongres črnskih umetnikov. Zastopani so bili umetniki črnci iz vseh predelov sveta: iz Gane, Jamajke, Serra Leone, Trinidada, Nigerije, Tanganjike, Kenije, Senegala, Britanske Gvajane, Haitija, Južne Afrike, Madagaskarja, z Antilskih otokov in ZDA. Skupno se je tega kongresa udeležilo okrog 200 črnskih pisateljev, umetnikov, novinarjev in sociologov. Na kongresu, ki je trajal teden dni, so proučevali temo o enotnosti in odgovornosti črnske kulture ter njeni uveljavitvi, kakor tudi o obrambi proti vsakomur, ki bi žalil ali oviral njen razvoj.

MARIJA - EINSIEDELN
pričakuje slovenske romarje

NAVODILA ZA SKUPNO BOŽJO POT V ŠVICO

Po naši stari navadi se tudi letos odpravljamo na skupno božjo pot. Izbrali smo tisočletno mednarodno romarsko središče Einsiedeln v zeleni Švici. Po krasni dolgi poti med gorami, dolinami in jezeri bomo v soboto 25. julija prispeli v Einsiedeln in tam kot slovenski romarji počastili nebeško Kraljico.

Glavni spored: V petek 24. julija zvečer okrog devetih odhod iz Trsta in Gorice s posebnim vlakom. - V soboto 25. julija zjutraj odmor v Milanu, opoldne daljši obisk v Luzzernu in okrog šestih zvečer smo na cilju pri Mariji-Einsiedeln. - Nedeljo 26. julija preživimo pri Mariji-Einsiedeln in v okolici. - V ponedeljek 27. julija se vračamo domov. Kratek obisk v Luganu in daljši odmor popoldne na gori Berico, kjer bo zaključek romanja. Okrog polnoči smo doma.

Stroški so: Za vožnjo v posebnem vlaku *v drugem razredu*, za petkratno hrano v Einsiedelnu, za prenočišče in večerjo na gori Berico se plača: *15.300 lir.* — Za vožnjo *v prvem razredu* posebnega vlaka in vse drugo isto kakor zgoraj se plača: *20.300 lir.*

Naša pot je sledeča: Trst, Milan, Domodossola, Simplon, Bern, Langnau, Luzzern, Einsiedeln, Goldau, St. Gotard, Lugano, Chiasso, Milan, Vicenza, Trst-Gorica.

VPISOVANJE: Ker ne moremo dobiti posebnega vlaka, če pravočasno ne predložimo točnega števila potnikov, ker moramo vsaj do 1. maja izročiti število udeležencev potovalnemu uradu v Einsiedelnu, zato je nujno potrebno, da se vpisovanje začne in zaključi v aprilu, in sicer točno **v času od 15. do 25. aprila.** - Za vpis je potrebno:

1: Vpiši se pri svojem domačem duhovniku ali pa v tistem kraju, iz katerega je tvoja družba;
2: Prinesi za vpis svojo osebno izkaznico. Vsak romar mora biti vpisan tako, kakor se glasi njegov priimek in ime v osebni izkaznici;
3: Pri vpisu izroči na račun najmanj 5.000 lir (ostalo do 5. junija);
4: Pri vpisu povej, s kom želiš v vlaku potovati. Zato se prej dogovorite in prijavite najbolje v skupini *po sedem za kupé drugega razreda* ali *po šest za kupé prvega razreda.* Ta opomba je zelo važna in je nikar ne prezrite. Posameznik lahko prijavi več romarjev, toda vedno naj prinese s seboj njihove izkaznice;
5: Pri vpisu povej, če imaš osebni potni list ali če si vložil prošnjo zanj.

Potni list: Kakor ob drugih romanjih, tako bomo tudi tudi letos pripravili skupni potni list za vse tiste, ki še nimajo svojega osebnega potnega lista. Zelo svetujemo, pripravite si mnogi osebni potni list, saj vam potem redno služi. Za skupni potni list so vsako leto stroški in dosti poti. Letos so stroški tudi večji. Kako in kje se boste vpisali na skupni potni list, to bo sporočeno pravočasno. *Svetujemo, zelo želimo: poskrbite si osebni potni list.* Na krajevni policiji ali na vsakem potovalnem uradu vam povedo, kaj je treba napraviti.

Razne malenkosti: Vsak romar dobi tudi posebno romarsko knjižico, ki bo pripravljena kakor lansko leto za Lurd. Knjižica je všteta pri stroških. - Za oddani denar lahko dobiš potrdilo, če hočeš in če rabiš. - Kdor se do 15. julija romanju odpove, izgubi le 300 lir. - Kako in kje boste dobili švicarski denar, bo javljeno pravočasno. — Ponovno priporočamo, pomagajte mladim sorodnikom in znancem, da se lahko tudi oni romanja udeležijo. Švica je izredno lepa, a zelo draga. - Postrežba v Einsiedelnu bo dobra, zadostna, vendar ne tako gosposka kakor lansko leto v Lurdu. V sobah postelje za dve, tri, štiri, pet oseb. Cena za romanje bi bila veliko višja, če bi naročili prvorazredno postrežbo. Končno, kdor bo hotel, si bo lahko po mili volji privoščil razne priboljške. - Vsak romar naj si takoj poskrbi knjižico **»Naša daritev« in v posameznih krajih se dobro navadite moliti** tretjo zborno mašo. To bomo rabili na naši božji poti. - Duhovno vodstvo romanja imata msgr. Silvani (Opčine) in g. Vidmar (Barkovlje). Duhovna priprava bo na zadnjo junijsko nedeljo v cerkvi Sv. Ivana v Trstu. - Svetujte pravočasno, če imate kakšne predloge za boljšo ureditev romanja. - Glavno vodstvo romanja imajo: g. Štuhèc (Dolina), g. Jakomin (Škedenj), g. Šorli (Sv. Ivan), g. Zorko (Rojan).

Vabimo tržaške in goriške vernike, odločite se takoj in se **pravočasno** vpišite. Naša pot od Milana naprej je izredno lepa in za veliko večino nova. Einsiedeln je zelo podoben Marijinemu Celju, le da je vse večje in lepše, kakor boste sami presodili. V zadnjih petdesetih letih so Einsiedeln že dvakrat obiskali lurški romarji iz Slovenije. Letos obiščemo ta milostni Marijin kraj Primorski Slovenci. Ali ste se že kdaj kesali, ker ste se udeležili velikega skupnega romanja? *Tudi letos se ne boste!* Zato se od 15. do 25. aprila pravočasno prijavite in *potem zadnje dni julija na veselo skupno božjo pot v zeleno Švico k Mariji-Einsiedeln!*

ROMARSKO VODSTVO

Konec sveta

»Gospod, gospod!« je kričala postrežnica trkajoč na vrata moje spalnice. »Ali še ne veste, kaj se godi?«

»Kaj pa?«

»Danes sonce noče vziti!«

»No, ta je pa lepa! Ga pač oblaki zakrivajo,« sem dejal in poskusil naprej spati.

»Ne, gospod, nekaj drugega je! Sonce danes zato ne vzhaja, ker je zaležalo. Kdaj je že čas, pa še zdaj ni dan.«

»I, koliko pa je ura?«

»Devet, gospod!«

»No, potem pa je res čas, sem zaklical in se hitro napravil. Nato sem stekel na ulico.

Strašen prizor! Le nekaj ugašujočih zvezd je medlo svetilo na nebu, kakor da bi jim odpadali poslednji žarki. Namesto jutranje zarje je bilo videti, da raste tema.

»Kaj je to, Gospod?« sem vzkliknil ves v tesnobi.

»Kaj je to?« si slišal vzklikati ljudi, ki so tekali na vse strani, jadikovali in vpili.

»Konec sveta!« je kričal nekdo.

»Mrk!« je vpil drug.

»Kaj vendar govorite o mrku! Ali ne slišite trobljo poslednje sodbe?« je dejal star gospod.

»Ne,« ga je zavrnila starka, »to je trobljа nočnega čuvaja.«

Sredi te zmešnjave smo začuli kričavi glas uradnega klicarja, ki je govoril:

»Njegova vzvišenost... gospod minister... pošilja brzojavko... ki pravi: „Ob petih zjutraj... kakor je bilo določeno... bi bilo moralo sonce vziti... za vso deželo... in zdaj je že osem odbila... pa sonce še ni začelo... To stvar službeno naznanjam vsem uradom... da jo s čim večjo uvidevnostjo... sporoče občinstvu... in ukrenejo... vse, kar je v takem primeru potrebno... da se ne bo motil red... kakor je tudi vlada storila... vse potrebne korake... da...“«

Naprej se ni moglo razumeti, ker se je na klicarjev glas vrgla ploha žvižgov.

»Ali slišite, kaj nam tveze minister,« je dejal dobrodušni starček.

»Saj ste čuli, da bodo ukrenili vse, kar je treba,« je zavrnil drugi mož.

»Ukrenili?« je kričala žena iz ljudstva. »Ali bodo morda soncu iz postelje pomagali?«

Zdajci se je zgodilo spet nekaj novega, ki je zmešnjavo še povečalo. Na nebu je v hipu zagorela mrka luč in od vzhoda do zahoda se je potegnil neizmeren rdeč trak, ki je bilo na njem zapisano s črnimi črkami kakor v Rozodetju:

»Konec sveta prihaja!«

Takoj se je vedenje ljudi popolnoma spremenilo: namesto vpitja ihtenje, namesto šal, molitve.

Nekateri so mrzlično iskali otroke, drugi starše ali brate ali boljšo polovico.

Jaz sem jo ubral proti cerkvi, da bi uredil potni list za nebesa. A prišel sem prepozno.

Vse cerkve so bile polne spovedancev in še do srede trga so se gnetli.

Videl sem, da mi je bilo nemogoče kmalu izvesti pobožno namero, zato sem se vrnil domov. A komaj sem vstopil, je že nekdo potrkal. Odprl sem in, glej čudo! v naročje se mi je vrgel eden mojih najhujših sovražnikov.

»Gospod Ludvik,« sem vzkliknil, »vi tukaj?«

»Da, gospod, prišel sem vas prosit, da mi odpustite vse, kar sem vas žalil.«

Ko sem to slišal, so mi stopile solze v oči. »O smrt,« sem vzkliknil, »kako velika je tvoja moč!«

Nisem še končal te misli, ko so se vrata nanovo odprla. Bil je Dragoljub Pijavka, prvi oderuh v deželi, čigar žrtev sem bil že dolgo. Prinesel mi je v mošnjičku vse, za kar me je bil v štirih letih oropal.

»Prosim, vzemite in še dolgo zdravi živajte!«

Srečanje z Bogom pred smrtjo

Dennis Hamilton, bivši mož filmske ralke Diane Dorsove, ki je nedavno mrl, je v zadnjih dneh svojega življenja stal katoličan. S tem svojim korakom vzbudil med svojimi prijatelji in občuvalci veliko presenečenje. Dobro so pač znali njegovo nemirno in romantično ljenje.

Iznenada so ga odpeljali v neko lonnsko bolnico zaradi srčnih motenj. Med leznijo je on — protestant — nenadoma čutil v sebi neko privlačno silo in sledč željo postati katoličan.

Prosil je, da bi ga prišel večkrat obiskat ter Patrick Cassey. Z njim se je dolgo z rastočim zanimanjem razgovarjal o hovnih in verskih vprašanjih. Končno je odločil javno in uradno prestopiti katoliško Cerkev.

Po zaključku njegovega življenja, ki je lno obžarjeno z lučjo neskončne milosti že, ni prav, da se po časopisju obujajo omini njegove burne preteklosti, vihrave roke z Dorsovo in končne razporoke, nočno izživljanje, muhasti okus, njegoh obračunov, ki jih je moral večkrat edložiti policiji.

Zadnje dneve svojega življenja je Haton dolge ure preživljal v pobožnem emišljevanju, morda zato, da bi čim oblje občutil veliko milost, ki mu je vetljevala zadnje trenutke pred bližačo se smrtjo.

Sorodniki so se čudili tej njegovi nedni izpremembi. Zavedali pa so se, da resna in odločilna. Njegova sestra nthia je izjavila: »Zadovoljna sem, da moj brat končno rešil svoje probleme; dno in mnogo sem mu v preteklosti sta ob strani, tembolj pa mu bom še se j.« Brat pa: »Dennisevo življenje je bilo cej razburkano, ljubil je zabave, zaželel je veliko stvari in jih tudi dosegel. Hudobije pa ni bilo v njem. Sedaj je pač končal biti „mladi gospod". Prvič je, da kaže zanimanje za verske zadeve in prepričan sem, da je izbral katoliško vero zato, ker se je v katoliški Cerkvi možno spovedati grehov. Zdi se, da je sedaj mnogo bolj miren in zadovoljen.«

Njegova odločitev je res presenetljiva. Velik napredek bi bil že v tem, da se je odvrnil od preteklega življenja in se odločil živeti kot dober protestant. On pa je storil veliko več: začutil je Resnico in morda, sluteč bližajočo se smrt, se je hotel približati duhovniku v ponižnosti katoliške spovedi, da se odvezan vsakega greha predstavi pred nebeškega Sodnika.

Njegov pogreb se je vršil med hrupno udeležbo igralcev-zvezdnikov in svetnih prijateljev. Ni ga obdajalo tisto pobožno in zbrano ozračje, kot bi bilo v tem slučaju primerno; toda to ni nikakor zmanjšalo čudoviti zaključek njegovega življenja.

S Srednjega Vzhoda

Spor med Egiptom in Irakom traja dalje. Da bi vzel Nasserju iz rok močno propagandno orožje, je Irak izstopil iz Bagdadske pogodbe. Po drugi strani je Arabska zveza sklenila sklicati sestanek zunanjih ministrov arabskih držav, na katerem naj bi skušali poravnati ali vsaj omiliti spor med obema državama.

Omenjena konferenca arabskih držav se je pričela v torek 31. marca v Beirutu. Pobudnik je Arabska liga, v resnici pa je posledica zaskrbljenosti nekaterih držav zaradi obsega, ki ga je zavzel spor med Egiptom in ZAR. Nasser skuša sedaj igrati na antikomunizem; rektor arabske univerze v Kairu je v ta namen pozval muslimane vsega sveta k budnosti pred komunistično nevarnostjo ner napovedal sveto vojno proti mednarodnemu komunizmu. — Nasser pa ne zamudi nobene priložnosti, da bi ne napadel komunizma in sovjetskega imperializma.

Jugoslavija in nemška mirovna pogodba

Na petkovi tiskovni konferenci v Beogradu je glasnik jugoslovanske vlade Drago Kunc dejal, da je Jugoslavija zaprosila vlado štirih velikih, da bi se tudi ona udeležila morebitne konference za sklenitev miru z Nemčijo. To zahtevo je podprl z dejstvom, da je Jugoslavija mnogo pripomogla k zrušitvi hitlerizma ter da ne pripada nobenemu bloku.

Jugoslovanski turisti v Italiji

Kot poročajo je 80 tisoč jugoslovanskih državljanov zaprosilo potni list za Italijo ob priliki praznika 1. maja. To je doslej največje število Jugoslovanov, ki nameravajo priti v Italijo. Zgleda, da oblasti ne bodo delale težav pri izdajanju potnih dovoljenj.

Katoliški starši, pozor!

(Nadaljevanje s 1. strani)

PRI SKAVTIH DEČKI LOČENI OD DEKLIC

Mednarodna skavtska organizacija stoji odločno na stališču, da se vzgoja mladine mora vršiti ločeno po spolih. Dečki imajo vedno sestanke zase in deklice zase.

Pri »tabornikih« je drugače. Ne samo da imajo skupne sestanke, ampak tudi skupne igre, izlete, taborjenja. Kako je to proti osnovnim pravilom uspešne vzgoje, to lahko vsakdo razume. To velja zlasti za odraščajočo dobo.

Naravno je, da mladi ljudje radi zahajajo v tako organizacijo, ker je tam marsikaj dovoljeno, kar je povsod drugod prepovedano. Fantje izrecno izjavljajo, da gredo k tabornikom, ker tam pridejo skupaj z dekleti, dekleta pa zahajajo tja radi fantov.

VRHOVNO SKAVTSKO VODSTVO NE PRIZNA »TABORNIKOV«

Za skavte, ki so razširjeni že skoro po vsem svetu, obstoji vrhovno vodstvo v Londonu. Dostikrat so »taborniki« že poskušali, da bi jih to vodstvo priznalo, pa jih je doslej vedno odklanjalo, ker pač niso pravi skavti. Njihova uredba je taka — ker je organizacija mešana in ker vere ne priznajo — da se ne morejo proglašati za prave skavte.

Taborniki torej niso nič drugega kot komunistična mladinska organizacija. Komunisti so uvideli, da skavtski sistem privlači mladino, zato so sprejeli še to sredstvo, da ljudi zapeljejo v brezbožni materializem.

KRISTJANI NE MOREJO VSTOPATI K »TABORNIKOM«

Kristjan v taka društva ne more vstopati, celo sv. zakramentov ne more prejemati, dokler je član takih organizacij. Težko greše pa tudi starši, ki dovoljujejo svojim otrokom, da se v taka društva vpišejo.

Pokrajinski cerkveni zbor, ki se je vršil v Benetkah od 10. do 13. okt. 1951, je izdal odloke, ki jih je 28. julija 1953 potrdil papež Pij XII. Ti odloki so bili razglašeni, ko je bil v Benetkam patriarh Angel Roncalli, sedanji sv. oče, in nosijo na prvem mestu njegov podpis poleg podpisov 14 drugih škofov, ki spadajo pod beneško cerkveno pokrajino. Podpisan je tudi tržaški škof. Zato ti odloki veljajo tudi v tržaški škofiji. Med drugimi se 252 odlok takole glasi:

»Društva, ki so bila ustanovljena na pobudo komunističnih strank in so pod njihovim vodstvom ter imajo ta namen, da dečke in deklice prepojijo z načeli in nauki, ki diše po materializmu in krščansko moralo in vero napadajo, pa naj se skrivajo pod katerim koli imenom, zadenejo kazni, ki jih vsebuje opozorilo sv. oficija z dne 28. julija 1950. Zatorej:

1. starši in njihovi namestniki, ki bi proti predpisu kan. 1372, paragraf 2, pošiljali v taka društva otroke, se ne morejo pripustiti k prejemu sv. zakramentov;

2. osebe, ki bi razlagale dečkom in deklicam nauke, ki bi bili nasprotni veri in krščanski morali, zapadejo izobčenju, ki je na poseben način pridržano apostolskemu sedežu;

3. dečki in deklice ne morejo prejemati sv. zakramentov, dokler so člani takih društev.«

Nikakor ni dovolj, če voditelji takih organizacij na zunaj izjavljajo, da niso proti veri. Vsa vzgoja v organizacijah, v katerih so vpisani krščeni mladi ljudje, mora sloneti na veri in morali. Prazna je tudi trditev, da člani smejo iti v cerkev. Če je vsa vzgoja materialistična in brezbožna, bodo člani kmalu pustili še zadnje ostanke izpolnjevanja verskih dolžnosti.

„Katoliški glas" v vsako slovensko družino!

Dramatičen beg iz Jugoslavije

»Hoteli smo velikonočne praznike praovati v svobodi,« tako je izjavilo devet goslovanskih beguncev, ko so na veliko oto stopili na svobodna avstrijska tla. ihov beg je bil eden najbolj dramatičv zadnjem času.

V soboto 21. marca so se ponoči skrili tovorni vagon, namenjen v Avstrijo. utraj so uslužbenci vagon, v katerem se nahajale cementne cevi, zapečatili, da bi se prepričali, če je v njegovi nonjosti vse v redu. Tako je devetero ljumed katerimi je bilo pet otrok, začelo ojo dolgo pot v svobodo. S seboj so eli hrano in vode le za tri dni, toliko računali, da bo trajalo potovanje. Toda jutru tretjega dne so skozi špranje s rahom opazili, da se nahajajo na neki rtvi tračnici še vedno na jugoslovanih tleh. Začeli so varčevati s hrano, asti z vodo. Tako so minili še nadaljnji je dnevi, a vožnje še ni bilo konca. Vztrai so še dva dni brez hrane in vode, a ično so v jutru osemdnevne strašne nje omagali in začeli vpiti na pomoč, e vedoč, da so že na avstrijskih tleh. olicijski obmejni organi na postaji Sektalem, do tu so namreč prispeli jugoslovanski begunci, so jih izčrpane in onemogle pospremili v mestno bolnišnico, jer so si kmalu opomogli in nadaljevali otovanje proti Nemčiji, kjer imajo sodnike.

RAZNE NOVICE

Bogastvo mu ni prineslo sreče

Pred dvema tednoma je marsikdo zavidal srečo, ki je doletela trgovca Romea Giacina iz Peaia di Cadore, ko je zadel na totocalciu 245 milijonov. Že nekaj dni za tem je hudo obolel na notranjih organih. Čeravno se je takoj podvrgel operaciji, je kljub temu v noči 25. marca podlegel težkim motnjam na ledvicah in žolču. Njegova žena je tudi v bolnici zaradi hude živčne izčrpanosti. Sreča je na tem svetu zelo varljiva. Preveliko razburjenje in neštete napitnice s prijatelji so Giacintu, ki bi se moral držati strogih zdravniških predpisov, uničile zdravje in ga spravile v prerani grob.

Največja jedrska električna centrala

V Zahodni Angliji nameravajo zgraditi električno jedrsko centralo, ki bo največja na svetu. Proizvodnja energije bo tolikšna, da bo lahko krila potrebe mesta z enim milijonom prebivalcev. Zgradili jo bodo v štirih letih in celotne stroške cenijo na 100 milijonov funtov.

»Protijedrski pohod«

Tudi letos so Angleži na veliki petek priredili demonstracijo proti jedrskemu orožju s tem, da so se zbrali pred centrom za jedrska raziskovanja v Aldermastonu, od koder so začeli »protijedrski pohod« v London. Aldermasten je oddaljen od Londona 80 km, zato bodo v London prispeli šele na velikonočni ponedeljek. V sprevodu koraka nad pet tisoč demonstrantov, katerim se med potjo pridružujejo še drugi simpatizerji. Glavni organizator demonstracije je anglikanski kanonik Collins.

Prvo postajališče je bilo mesto Reding, kamor so demonstrnti prispeli v petek zvečer; v soboto pa so prenočili v Sloughu.

Poplave na Madagaskarju

Otok Madagaskar, ki šteje 3 milijone prebivalcev, je v teh dneh pozorišče strahovitih poplav, ki so nastale po petdnevnih hudih nalivih in petih silovitih viharjih. Prestolnica Tanarive ob reki Ikopa, je odrezana od sveta in prebivalstvo, ki je še ostalo v mestu, prehranjujejo s pomočjo letalskega mosta, ki so ga vzpostavili preko poplavljenih pokrajin. Do sedaj naj bi izgubilo življenje nad 100 oseb. V zadnjem tisočletju je to najsilovitejša katastrofa, ki je zadela otok. Škodo cenijo na milijone dolarjev.

V jeseni v Franciji nov denar

V jeseni bodo v Franciji zamenjali sedanjo valuto z novo. Nove bankovce in drobiž že tiskajo. Od sedanjega števila, ki označuje vrednost posameznega bankovca, bodo odbili dve ničli. Tako n. pr. bo bankovec, na katerem stoji zdaj označba 100 frankov, v bodoče veljal 1 frank. Zunanjost novih bankovcev bo ostala neizpremenjena, da bi novost ne vznemirjala francoske javnosti. Denar bodo menjavali več let.

Radio Trst A

od 5. do 11. aprila 1959

Nedelja: 10.00 Prenos maše iz stolnice sv. Justa. — 12.00 Vera in naš čas. — 14.40 Zbor Valentin Vodnik. — 17.00 C. Goldoni: Pahljača, veseloigra v 3 dejanjih. — 20.30 Operetna glasba. — 21.00 Pesniki in njih stvaritve: (13) Luiz Vaz de Camoes. — 22.30 Beethoven: Sonata št. 9.

Ponedeljek: 18.00 Radijska univerza. — 18.10 Koncert čelista Marcella Viezzolija. — 20.30 Giacomo Puccini: Madame Butterfly.

Torek: 18.10 Simfonični koncert orkestra Tržaške filharmonije. — 21.00 Obletnica tedna: »10letnica Atlantskega pakta« (1). — 22.00 Umetnost in življenje — Iz zgodovine portreta: »V srednjem veku«. — 22.15 Koncert basista Danila Merlaka. — 22.35 Schumann: Kvintet v Es-duru, opus 44.

Sreda: 18.10 Berlioz Simfonija »Romeo in Julija«. — 19.00 Zdravstvena oddaja.

Četrtek: 18.10 Vieniavski: Koncert za violino in orkester. — 18.35 Medjimurske narodne pesmi. — 19.00 Šola in vzgoja - Ivan Artač: Problem brezposelnosti mladine. — 21.00 Zgodovina odkrivanja sveta - Afrika. — 22.00 Sodobna književnost. — 21.15 Anton Lajovic: Zborovske skladbe.

Petek: 18.00 Radijska univerza - Msgr. Jakob Ukmar: Ločitev zakona po kanonskem pravu (4) »Pokrajinske cerkvene sodnije. — 18.10 Mendelssohn: Simfonija št. 4 v A Duru. — 18.40 Samospevi Jakova Gotovca. — 19.00 Tržaški gradovi (5) »Sv. Socerb«. — 21.00 Umetnost in prireditve v Trstu.

Sobota: 16.20 Srbske narodne pesmi in plesi. — 18.00 Oddaja za najmlajše - Antonija Curk: Micka in Turki. — 20.40 Mariborski zbor »Slava Klavora«. — 21.00 P. Levi: Temna stran Meseca. Igrajo člani RO. — 22.00 Janaček: Sinfonietta.

»Prav to bi želel vam; le škoda, da ste v letih; smrt bi za vas ne bila nič nowega.«

»Kaj hočete? Nisem mislil na to.«

»O smrt!« sem ponavljal, a postrežnica mi je presekala besedo in mi naznanila drug obisk.

Bil je moj sosed z desne, silno razburljiv in trmast mož, ki mi je zadnjič naprtil pravdo in še dve tožbi povrh, ker je bila moja služkinja metlo iztepla na mejni zid.

»Prišel sem vam povedat,« mi je dejal, da bo vaša služkinja lahko iztepala, in brez vsake nevarnosti, na...«

»Mlinar!« je zdajci zavpila postrežnica. »Naj vstopi!«

»Ne more, ker moko nese. Pravi, da je to tista, ki se je kamna prijela tiste mesece, ko nam je mlel.«

»Prav, dekle...«

»Hotel sem se zasmejati...

»Pa je še krojač tukaj in bi rad z vami govoril.«

»Ali je prišel z računom?«

»Ne, gospod, pravi, da sta se s trgovcem, ki sukneno blago prodaja, večkrat hudo zmotila v vašo škodo, odkar vas oblačita.«

»Mislita reči: odkar me slačita! O mislil na smrt!«...

»Gospod, hitite, ker vas čaka tudi trgovec z mešanim blagom, da vam izroči moko za tisti prah, ki vam ga je danes dal po pomoti.«

»Je pa tukaj tudi lekarnar, gospod Lin, ki se je zmotil pri vašem zdravilu.«

»Oj, če se lekarnar zmoti, stvar ni tako nedolžna. Morda mi je dal strupa?«

»Ne, gospod. Ker so strupi dragi, pravi, da se nikoli ne zmoti na ta način. Toda, gospod, vidim, da se vam ne mudi preveč; pa moram tudi jaz poračunati z vami nekaj stvari, v katerih sem se zmotila.«

»Ti, ki si bila na videz tako zvesta!«

»Da, gospod. Toda to je bila le neka zabloda, ki me je motila vsako jutro, ko sem šla na trg.«

»Saj hodiš že deset let.«

»Odpustite, gospod, vse vam povrnem.«

»Kako meniš?«

»Novce, ki so mi preostali od nakupovanja na trgu.«

»Bog bodi hvaljen!« sem vzkliknil. »Kako je škoda, da ni večkrat poslednja sodba. Sicer pa dosti! Tudi jaz moram urediti svoje račune. Poglejmo, ali se bo dalo napraviti v kakšni cerkvi.«

S to mislijo sem krenil proti najbližji cerkvi. Toda noter ni bilo mogoče. Množica, namesto da bi se zmanjšala, se je povsod večala. Rdeči trak na nebu je gorel kakor glasna grožnja in množil vsak trenutek število spokornikov, ki se dotlej niso bili zmenili za isti poziv, zapisan v njih srce.

Sredi teh spovedancev si slišal zanimive pogovore:

»Verjemi, ljuba žena,« je zatrjeval zakonski mož, do dna duše skesan, »verjemi, da sem te le zato zapustil za nekaj časa, ker...«

»Za nekaj časa! Dvanajst let se tebi zdi le nekaj časa?«

»Saj vidiš, da te nisem pozabil.«

»Fantje« je klical star skopuški samec skupini delavcev. »Smrt prihaja. Z Bogom skrbi! Nate zvitke bankovcev, ki težijo mojo vest!«

»Hvala! Zakaj pa včeraj niste mislili tako kot danes?«

Opazka je bila na mestu.

Malo dalje sem videl, kako je krilil z rokami gospod s ščipalnikom. To je bil revolucionaren časnikar.

»Nauki in novice, ki sem vam jih pokladal v stolpcih mojega dnevnika, so bili lažnivi,« je dejal. »Ta izpoved naj bo za olajšavo moje vesti!«

»Na, ta je pa lepa!« je zakričal star visliški obraz. »Kdo me bo pa odškodoval za deset let zapora, ki sem vanj prišel zato, ker sem poslušal tega, ki je zdaj priznal svojo krivdo?«

»Bog, edino Bog!« je odgovoril strog glas. »Bog, ki v osebi svojega Sina zadoščuje za vse dolgove, ki so jih naredili ljudje s svojimi hudobijami.«

Ta, ki je to zaklical, je bil duhovnik, ki se je skozi neizmerno množico pregnetel do prižnice sredi trga.

»Ubogi verniki,« je dejal, »ne morem razumeti, zakaj se tako silno bojite. Prestrašili ste se zaradi oznanila, ki ga je božja roka zapisala na nebo. Toda, ali niste tega že prej vedeli? Zares, predragi, človeštvo je čudno. Zato se je sonce naveličalo oživljati ga s svojimi žarki in razsvetljevati ga s svojo lučjo. Čas je že bil, da se napravi konec tako velikemu neredu.«

Vsi smo pogledali proti nebu in ostali prestrašeni. Gost in temen oblak se je razpel nad nami in leden mraz nam je hromil vse ude.

Zdajci se je razlegel tesnoben krik.

Pravkar se je bil vžgal peklenski blisk, ki ga ni mogoče popisati; strahotno je treščilo, kakor da je to poslednja strela v vesoljstvu.

Slehernega je prevzela groza in vsak se je skušal skriti, kamor je mogel. Tudi jaz sem vtaknil glavo... sam ne vem, kam; toda v istem trenutku sem zaslišal silen ropot in iz vsega grla sem zaklical: »Moj Bog, moj Bog!«

V tem trenunku sem se zbudil; in ko sem pogledal okrog sebe, sem videl, da sem padel s postelje, med potjo zadel z glavo ob omarico, prevrnil svetilko in jo razstavil na drobce. Vsa moja zgodba o koncu sveta so bile le — sanje.

Kljub temu sem se mrzlično hitro napravil, in čeprav je bilo še zelo zgodaj, sem zdirjal na ulico, da bi se otresel more.

Mora je sicer izginila, ni pa izginila misel, ki mi jo je bila prinesla.

»Kako je vendar mogoče,« sem si mislil, »da živimo tako brez skrbi, ko imamo račune v takem neredu! Saj če že sveta samega ne bo jutri konec, je pa za vsakega izmed nas lahko vsak trenutek konec sveta.«

Ta misel se mi je vtisnila tako globoko v dušo, da sem še tisti dan začel z vesoljnim odplačevanjem vseh svojih dolgov in sem korenito spremenil svoje življenje.

»Malo trčen si,« mi je dejal prijatelj, ki je vedel za moje sanje.

»Trčen? Dal Bog, da bi bili vsi ljudje „trčeni" kakor jaz.«

»Zakaj?«

»Zato, ker bi potem nič več niti časnikarji lagali, niti trgovci ne varali, niti lekarnarji se ne motili, niti advokati iz kože ne devali, niti oderuhi ne žrli človeštva. Svet bi bil lep, kakor skomine po nebesih.«

Velikonočni prazniki v Gorici

Pretresljivi obredi velikega tedna so letos privabili v goriške cerkve še večje število vernikov kot običajno. Slovenski verniki so se dobro pripravili na praznovanje velikonočnih skrivnosti, najsibo s postnimi pridigami na Travniku, kakor tudi z vzornim tednom za goriška dekleta in žene pri sv. Antonu.

Veliki teden smo začeli s 40 urnim češčenjem v stolnici. Na veliki četrtek zvečer smo imeli v cerkvi sv. Antona nadvse lepo večerno sv. mašo s skupnim sv. obhajilom. Sv. mašo je imel kanonik msgr. Alojzik Novak, ki je pred svetim obhajilom spregovoril tople priložnostne besede. Zvečer smo se zopet zbrali v stolnici in ob božjem grobu molili in peli ter premišljevali Kristusovo trpljenje in Judeževo izdajstvo.

Na veliki petek zjutraj smo v stolnici počastili trpečega Kristusa s križevim potom in premišljevanjem o desnem razbojniku. Tudi na veliki petek zvečer je bila stolnica nabito polna vernikov, ki so prisostvovali pretresljivim obredom velikega petka ter v večini prejeli tudi sv. obhajilo. Lepa je bila tudi udeležba pri zadnji postni pridigi na Travniku, ki jih je letos imel prečastiti g. dekan Alojzij Pavlin.

In napočilo je velikonočno jutro. Polni svetega veselja in natrpanega pričakovanja smo od blizu in daleč hiteli v goriško stolnico k vstajenju. Letos je hotel stolniški g. župnik, msgr. Velci, sam opraviti veličastne obrede vstajenjske procesije in prvo velikonočno sv. mašo v naši stolnici. Slovenski verniki smo mu za to lepo pozornost nadvse hvaležni. Ko je dvignil Najsvetejše iz božjega groba in trikrat zapel Aleluja, mu je mogočni zbor pevcev na koru slovesno odgovarjal. Zvrstila se je nato procesija po cerkvi. Raz kor so se ves čas procesije in sv. maše, ki ji je sledila, glasile naše veličastne velikonočne pesmi, ki jih je v vsej mogočnosti prepeval zbor SKPD in zbor goriške Marijine družbe pod vodstvom prof. Fileja in ob spremljavi gdč. Lojzke Bratuževe. Bile so pesmi, ki so jih verniki že poznali, pa tudi nove velikonočne pesmi, ki se jih je zbor pod vodstvom prof. Fileja naučil. Iste pesmi so sneli tudi za tržaški radio in na velikonočno jutro po poročilih smo lahko srečni še enkrat prisluhnili veličastju in mogočnosti teh naših lepih velikonočnih pesmi. Nič čuda, če se je k vstajenjski procesiji in sv. maši zbralo izredno veliko slovenskih vernikov, ki so ob lepih pesmih in obredih sodoživljali nekdanje slovesne velikonočne procesije v pomladnih jutrih preko vasi in polj naše dežele. Čeravno je na velikonočni dan deževalo vse do večera, smo v srcu občutili pravo velikonočno veselje in radost, ki ga more dati le poglobitev v največje skrivnosti naše vere, ne pa zunanji kinč in razvedrila modernega sveta.

Seja goriškega občinskega sveta

Na zadnji seji goriškega občinskega sveta, ki je bila v sredo 25. marca zvečer, so razpravljali o dveh interpelacijah: o Južni Tirolski in deželni avtonomiji.

Prvo interpelacijo o Južni Tirolski je predložil odvetnik Pedroni, ki pa jo je župan zavrnil, ker zavzema protideželno stališče ter skuša iz dogodkov na Južnem Tirolskem kovati politični kapital, kakor je pozneje izjavil demokrščanski svetovalec Calderini. Slovenski svetovalec odvetnik Sfiligoj pa je dejal, da se bo glasovanja vzdržal, ker je krivično, da Avstrija zahteva pravico za svoje pripadnike v Južnem Tirolu, zavrača pa narodnostne zahteve koroških Slovencev.

Pri glasovanju, ki je sledilo, so se razen svetovalcev dr. Sfiligoja, Bratuža, KPI in PSI vsi ostali izrekli za resolucijo.

Sledila je druga diskusija o interpelaciji glede deželne avtonomije. K prvotnemu predlogu je župan pripisal odstavek, da je glede tega vprašanja še vedno v veljavi sklep občinskega sveta, sprejet lanskega marca.

Po razpravi o interpelaciji so prišle na vrsto še nekatere točke dnevnega reda. Občinski odbor je sklenil, da županstvo proda prostore, ki so poleg cerkve sv. Ignacija, škofiji za pet milijonov lir. Nadalje je občina podarila državi nekatera občinska zemljišča na Majnici, v Pevmi in Štandrežu ter zemljišče v ulici Giustiniani za zidavo hiš za brezdomce in begunce.

Pomoč oškodovancem po lanski toči

Vlada je na posredovanje kmetijskih organizacij odobrila pošiljko 700 stotov pšenice, ki jo bodo sorazmerno razdelili med oškodovane kmete po lanski toči. Pšenico, v vrednosti 4,5 milijonov lir, bodo razdelili med kmete v Pevmi, Podgori, Oslavju, Gorici, Ločniku in Gradiški.

Poletni urnik trgovin

S 1. aprilom stopi tudi pri nas na Goriškem v veljavo poletni urnik trgovin. Z malimi izjemami bodo trgovine odpirali popoldne ob 3.30 ali ob 4h (trgovine z jestvinami) in zapirali zvečer ob 19.30. Mesnice bodo ob nedeljah odprte, ob ponedeljkih pa zaprte.

Podgora

Dne 31. marca zvečer se je iz Predazza vrnil naš preč. župnik Bernard Špacapan. V tem južnotirolskem mestecu je po ukazu zdravnikov prebil dolgih pet mesecev in še nekaj dni. Vrnil se je čil in zdrav in zgleda kar bolj mlad, vsekakor pripravljen za nadaljnji apostolat v podgorski župniji.

Ko smo jeseni lanskega leta zvedeli, da mora naš g. župnik na zdravilišče v Tirole, nam je bilo zelo žal, zdelo se nam je kar nemogoče. Dekleta in fantje iz krožka, ki poznamo delavnost in požrtvovalnost našega g. župnika, smo takrat jasno videli, da bosta brez njegove moralne pomoči, iniciative in vzpodbudne besede, zbor in krožek začela hirati. V resnici je življenje v naši organizaciji nekoliko zaostalo, a to smatramo samo za nekoliko daljše počitnice. Prepričani smo, in to nam zagotavlja tudi pomladni čas, da bomo sedaj z večjo vnemo začeli naše delovanje.

Pod vodstvom našega g. župnika bomo dosegli uspehe, ki jih do sedaj še nismo, na verskem in narodno-kulturnem polju.

Lepa skupina fantov iz krožka je čakala našega g. župnika na postaji, nato pa ga spremljala z motorji in avtomobili domov, kjer so se zbrale še dekleta in podarile g. župniku šop cvetja.

Iz faroža se je slišalo le veselo čivkanje mladih ljudi in pa odmevi pesmi.

V Katoliškem glasu voščimo našemu gospodu župniku obilo zdravja, ki naj mu omogoča še dolgo in uspešno delovanje med nami in v naši župniji.

Dekliški in fantovski krožek
iz Podgore

Zagotovljena je elektrifikacija Dola

Minister za javna dela Togni je odobril prispevek 4,4 milijona lir za elektrifikacijo Dola, Sabličev in Komarjev. Goriški prefekt dr. Nitri je osebno sporočil to lepo vest doberdobškemu županu Andreju Jarcu. S tem se je uspešno zaključila akcija doberdobskih občinskih predstavnikov, ki so se vedno potegovali za to potrebno delo v doberdobski občini.

Škofijska sinoda v Trstu

V Trstu bo škofijska sinoda od 14. do 16. sepetembra. Priprave na to sinodo trajajo že skoraj dve leti. Zadnja škofijska sinoda v Trstu je bila leta 1628. Sklical jo je škof Rinaldo Scarlicchio.

Nova cerkev v Trstu

Letos bo podoba Fatimske Matere božje romala po vseh italijanskih škofijah in nazadnje prišla v Trst, kjer bodo za zaključek te velike verske slovesnosti položili temeljni kamen za novo veliko cerkev v čast Mariji, kraljici Italije. Za načrt novega svetišča bodo najbrž razpisali mednarodni natečaj. Verske in civilne oblasti se bodo pri izbiri stavbišča najbrž odločile za vrh Škorklje, ki obvladuje vse mesto. Cerkev naj bi stala poleg sedanje vile Geiringer.

Novo vodstvo KD v Trstu

Novo vodstvo Krščanske demokracije v Trstu, izvoljeno na zadnjem pokrajinskem kongresu, je imenovalo političnega tajnika ter vodstveni odbor.

Na tajniškem mestu so potrdili Corrada Belcija, ki je bil na čelu večinske liste na kongresu in ki je vodil strankino tajništvo zadnji dve leti.

Za upravnega tajnika tržaške zveze KD so izvolili dr. Domenica Rocca, ki je to mesto tudi imel že prej, za podtajnika pa Nerea Stopperja. Dalje so člani pokrajinskega vodstva Alberto Savona, Guido Botteri, Sergio Coloni, Dario Rinaldi, Sergio Fornara in Olinto Parma.

Potrditev dosedanjega tajništva pomeni, da bo usmeritev stranke v Trstu ostala taka, kakršna je bila zadnji dve leti. Ostala je zvesta sodelovanju z drugimi demokratičnimi strankami, da bi izvedla obsežen socialni program ter pospeševala splošni demokratični razvoj. Ne razumemo pa, zakaj se je Corrado Belci izjavil zoper Londonski sporazum. To je mednarodna pogodba, ki terja uveljavitev.

Poroka

Pri sv. Ivanu v Gorici se je 30. marca poročil prof. dr. Žitomir Terčelj iz Sturij s prof. dr. Marto Legiša iz Mavhinj. Oba učita na srednji šoli na Tržaškem. Poročil ju je msgr. Srečko Gregorec, bivši župnik ženinov. — Novoporočencema želimo božjega blagoslova in obilo sreče.

»Dan invalidov dela«

Kakor po vsej Italiji, tako so na praznik sv. Jožefa, 19. marca, praznovali v Trstu »dan invalidov dela«. Ob tej priliki so otvorili novi sedež Zveze invalidov dela. Otvoritvi so prisostvovali dr. Capon ter razne civilne in vojaške oblasti. Opoldne pa je bila v glavni dvorani na županstvu proslava, med katero so razdelili diplome in denarne nagrade invalidom dela. Diplomo in značko velikih invalidov so prejeli prof. dr. Marino Lapenna, Benedetto Marzano, Bruno Grm in Ivan Sedmak, nakar so razdelili še 26 nagrad. Zbranim invalidom je spregovoril poslanec Bologna. V spomin delavcem, ki so na delu izgubili življenje, so položili lavorjeve vence, in sicer na pokopališču pri Sv. Ani, čistilnici Esso Standard, tretji venec pa so vrgli v morje v spomin vseh, ki so izgubili življenje pri delu na morju.

Za izboljšanje bilance tržaških bolnišnic

Tržaški prefekt je odobril povišek dnevnine v tržaški bolnišnici od 2550 lir na 2950 lir. S tem poviškom upajo, da bodo izravnali deficit uprave tržaških bolnišnic. Kot prva se je temu uprla bolniška blagajna, saj je večina bolnikov pod njeno oskrbo. Povišek bo veljal že od 1. jan. 1959. Tržaški župan je že obljubil prvih 28 milijonov lir za poravnavo dnevnin bolnikov, za katere plačuje občina.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Prosvetno delo med Slovenci v Severni Ameriki

V **Clevelandu** je meseca februarja Slov. oder uprizoril Finžgarjevo igro Veriga. Pisatelj Karel Mauser zaključuje v Ameriški Domovini svojo oceno uprizoritve takole: »Igra je pokazala, da jih je še precej, ki jim je kulturna prireditev pri srcu, ki še radi podpro kulturno utripanje.« Ta ugotovitev je vsekakor razveseljiva.

V **Chicagu** so v predpustni dobi odigrali Gogoljevo veseloigro »Ženitev«.

V **Torontu** so člani mladinskega odseka Slov. kat. prosvetnega društva »Baraga« postavili na oder igro »V Ljubljano jo dajmo«.

Tudi delovanje SKAS-a, organizacije slov. katoliških izobražencev v Torontu, lepo napreduje. SKAS prireja redne mesečne sestanke in snidenja družabnega značaja. Predavanja na teh sestankih so zelo zanimiva in aktualna ter jim vedno sledi živahna debata.

Izboljšana zdravniška služba na Goriškem

Število zdravnikov v jugoslovanskem delu Goriške se je od leta 1956 povečalo za dvajset. Na vsakega zdravnika pride sedaj okrog 2200 prebivalcev, kar je seveda še vedno zelo visoko število. Število splošnih ambulant se je v lanskem letu povečalo za pet, zobnih ambulant za osem, nadalje so ustanovili šest posvetovalnic za matere in dva dispenzarija za otroke, ki jih prej v goriškem okraju sploh ni bilo. V zadnjih petih letih so se stroški zdravljenja povišali za 300 od sto.

Cankar prvič na televiziji

Radijska in televizijska postaja v Ljubljani je prvič prenašala iz dramskega gledališča predstavo Cankarjevega dela »Za narodov blagor«; istočasno sta jo prenašali tudi zagrebška in beograjska postaja. Tako je ta slovenski klasik v svoji besedi in sliki postal dostopen tudi gledalcem izven mej svoje ožje domovine Slovenije.

Povišanje poštne tarife v Jugoslaviji

Od 1. aprila dalje bodo v Jugoslaviji povišali nekatere poštne tarife. Pisma, namenjena v tujino, se bodo frankirala z znamkami za 40 din (doslej 30). Povišali bodo tudi tarifo telegrafskih uslug in sicer 20 dinarjev za besedo.

Veronski kmetijski sejem

Pretekli teden so v Veroni zaključili 61. mednarodni kmetijski sejem. Sejem, ki je trajal od 8. do 16. marca, se je udeležilo 2682 razstavljalcev iz 23 držav. Zastopana so bila številna industrijska podjetja ter domači in tuji živinorejci. Zlasti Švicarji so razstavljali zelo lepo vedo črnolisaste pasme. Jugoslavija je postavila zlasti konje, ki pa so jih že tak prve dni vse razprodali, da jih pozni obiskovalci niso imeli prilike videti. Bogata in zanimiva je bila tudi razstava drobnice in pa perutnine. Industrijska podjetja so razstavila najmodernejše kmetijske stroje ter druge gospodarske potrebščine. Sejem si je ogledalo nad milijona oseb. Kupcev je bilo 120 tisoč, sklenjenih pogodb pa za 14 milijard. Največ poslov je bilo sklenjenih z razstavljalci zbranih semen, močnih krmil in zaščitnih kemikalij. Kmetijski sejem v Veroni so obiskali tudi naši kmetje iz Štandreža, Podgore in z Oslavja.

OBVESTILA

IZVRŠNI ODBOR SAK JADRAN vabi svoje člane na občni zbor, ki bo ponovno v četrtek 2. aprila 1959 v ul. Roma 15 ob 20.30. Občni zbor bo sklepčen v smislu člena 5. pravilnika kluba ob vsaki udeležbi članov.

RAVNATELJSTVO drž. trgovske akademije s slov. učnim jezikom v Trstu sporoča, da je treba prošnje za usposobljenostni izpit vložiti na ravnateljstvo zavoda do 14. aprila t. l. — Potrebna obvestila dobijo prosilci v tajništvu zavoda, Piazzale V. Gioberti 4, vsak delavni dan od 9. do 12. ure.

RAVNATELJSTVO državnega učiteljišča s slov. učnim jezikom v Trstu sporoča, da je treba prošnje za usposobljenostni izpit vložiti na ravnateljstvo zavoda do 14. aprila t. l. — Potrebna obvestila dobijo prosilci v tajništvu zavoda, Piazzale **Gioberti 4, vsak delavni dan od 9h do 1**

ODDAM SOBO v ulici Donadoni v Trstu. Naslov na upravi lista.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: *msgr. dr. Fr. Močnik*
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Malaterjeva vdova pripoveduje

To je bilo prvo izmed mnogih zaslišavanj, ki sem jih prestala na obrambnem ministrstvu. Potem so naenkrat prenehala prav kakor tedenski Palovi obiski. Ali naj bi to pomenilo, da je partija res dobila mojemu možu drugo ženo?

Bila sem tako nesrečna in zbegana, da sem začela razmišljati, da morda ima Pal vendarle prav. Morda mu jaz ne morem slediti samo zato, ker se nisem nikdar poglobila v komunistične nauke. Moj svet je svet preteklosti, zato ne morem razumeti te nove in hitre evulucije. Tako sem razmišljala in prišla do sklepa, da hočem tudi jaz spoznati komunistične nauke. Vpisala sem se v nek tečaj, ki je dvakrat tedensko imel predavanja o komunizmu. Pazljivo sem sledila vsaki besedi, mnogokrat dvignila roko, da sem prosila za pojasnilo, če mi je bilo kaj nerazumljivo. Slišala sem govoriti o dialektičnem materializmu in spoznala vso nizkotnost, ki se skriva za tema dvema besedama. Spoznala sem, kako je lahko po njihovih metodah isti človek danes junak, jutri pa že izdajalec, ali pa obratno. Spoznala sem, kako se da izrabiti najnižji zločin, da se prikaže kot junaško in zaslužno dejanje pravice in resnice.

Tečaj je trajal dva meseca in jaz sem ga imela zadosti za vse življenje. Do dna duše sem bila razočarana nad vsem, kar sem se tu naučila, vendar sem imela v tem pogledu sedaj mirno vest. Z gotovostjo sem sedaj vedela, da ne morem soglašati s komunističnimi teorijami.

V septembru istega leta sem se žalostna in strta podala na kratke počitnice v gorsko vasico Matra, kjer sva s Palom užila toliko srečnih ur. Toda komaj sem z velikim naporom prispela tja, ko dobim pismo Palovega odvetnika, kjer me obvešča, da mi bodo vzeli otroke, ker jih ne vzgajam po metodah ljudske demokracije. V teku da je že razprava za ločitev zakona.

Ta novica me je strašno zadela, šla sem v gozd in se tam razjokala. Drugi dan mi je telefoniral Pal in me vprašal, če sem prejela pismo. Prosil me je, naj pozabim na to pismo in da pride sam osebno do mene. Res je prišel in, ko sem mu pokazala pismo, ga je raztrgal na drobne kosce. »Prosim te, Marija, ne bodi huda name. Nočem, da bi trpela zaradi mene.« Tisti večer sva dolgo govorila skupaj in delala načrte za bodočnost. Z neizmernim veseljem sem se prepričala, da me Pal še vedno ljubi. Zaključek najinega snidenja je bil, da bi znova poskusila skupno življenje. Najela sva večje stanovanje in ga skušala olepšati in prebarvati.

V novembru leta 1953, ko je bilo stanovanje pripravljeno in smo se hoteli že vseliti, je partija obvestila Pala, da moje mame ne sme vzeti več v novo stanovanje. Bila je že tako oslabela zaradi bolezni, da je nisem mogla pustiti same. Pal pa tudi ni mogel žrtvovati svoje službe. Tako se je ves načrt podrl in ni bilo več upanja, da bi se povrnilo nekdanje srečno, skupno življenje.

*

Od takrat je minil poldrugi mesec in jaz nisem videla svojega moža. Potem je nenadoma prišel za Božič. Za nami je bilo leto velikih preizkušenj; pred nami tudi ni bilo več jasne poti, toda tisti Božič leta 1953 je bil mejnik med dvema svetovoma gorja in oaza ljubezni in tihe družinske sreče. Pal je prišel obložen z darili za otroke in zame ter bil poln pozornosti in ljubeznivosti do vseh. Malo pred odhodom me je znova prosil, da bi poskusila zopet živeti skupaj, in jaz sem mu obljubila, da mu bom skušala ustreči. Dva dni za tem pa mi je telefoniral in z mrzlim in trdim glasom povedal, naj ne mislim več na skupno življenje. Bržkone so ga kje poslušali, da je »moral« tako govoriti.

Končno sem se ločila od Pala Malaterja spomladi leta 1954. Obravnava se je izvršila na neki civilni sodniji, ki ni bila še pod vplivom komunistov. Malaterja so priznali za glavnega krivca najinih sporov in ga obsodili na poravnavo vseh sodnih stroškov. Otroke so poverili meni, Pal pa je moral od svoje plače odšteti meni 40 od sto za njihovo vzdrževanje. Vendar sva že prej določila, da bo najstarejši, Pavel, odšel z očetom, in tudi sodnija je to najino odločitev potrdila.

Bila sem na delu, ko je Pal prišel po sina. Mama mi je opisala ves prizor, ki je bil bolj sličen ugrabitvi kot pa prostovoljni odločitvi od strani otroka. Niti toliko časa mu ni dal, da bi si vzel najpotrebnejšo obleko. Skušala sem najti sled za možem in otrokom, da bi mu izročila potrebno obleko. Nikjer ju nisem mogla zaslediti. Začela sem zato iskati otroka po vseh mestnih šolah, zavodih, sirotišnicah in bolnišnicah. Končno sem ga našla v nekem zavodu za sirote. Ko me je zagledal, je izbruhnil v jok, a si je takoj prikril obraz, da bi ga drugi otroci ne videli. Imel je komaj osem let. Nadzornica sirotišnice mi je takoj povedala, da je strogo prepovedano obiskovati otroke in da po višjih navodilih Pavel Malater ne smem sprejemati nobenih obiskov. To je bilo prekruto. Pritožila sem se na sodniji in oba z Malaterjem sva bila klicana pred sodnika. Prišel je poln jeze in sovraštva in je v zagovor izbruhnil pred sodnikom, da je nalašč poslal sina v zavod, da bi rešil vpliva buržujske matere, in sodnik zahteva, naj se materi dokončno prepovedo obiskovati sina. Sodnik pa ni bil njegovega mnenja. Dal mi je dovoljenje, da lahko obiskujem sina. Drugi dan mi je Pal telefoniral in njegov glas je bil zopet miren in ljubezniv, niti od daleč podoben izbruhom jeze in sovraštva pred sodnikom. Tako sem se še enkrat prepričala, da je Pal tudi na sodniji ravnal po navodilih partije. Izrazil je željo, da bi zopet jaz prevzela skrb za sina in ga skupaj s sestricama vzgajala kot doslej. Tako sem z nepopisnim olajšanjem vzela zopet Pavla k sebi.

(Nadaljevanje)